

Geloven in Vrede

Geeske Zanen: 'houd de hoop levend'

Ik ontmoet Geeske Zanen (op haar werkplek bij Haëlla Stichting, waar ze als directeur werkt. Maar ik praat met haar in haar hoedanigheid als lid van het bestuur van de YWCA (World YWCA)).

Waar staat YWCA voor? Vertel er eens iets over.

YWCA staat voor *Young Women's Christian Association*. We zijn als internationale vrijwilligersorganisatie actief in meer dan 120 landen, bereiken 25 miljoen vrouwen en meisjes. In Nederland zijn we vrij klein, het ledenaantal is afgenomen, maar het aantal vrijwilligers groeit de laatste jaren weer. Er zijn nu 350 vrouwen en meisjes in Nederland bezig met nationale en internationale projecten. We zijn 150 jaar geleden opgericht in Engeland vanuit de vrouwenbeweging. Vrouwen wilden onderling (vanuit hun christelijke achtergrond) iets doen voor hun omgeving.

Y: Voor Nederland betekent "jong" dat de YWCA een platform biedt aan jonge vrouwen en meisjes, om zich te ontwikkelen. 'Young women' is leidend: we kijken altijd of er jonge meiden zijn die betrokken kunnen worden ook op het niveau van beslissen. We laten ze ervaringen opdoen om te kunnen groeien.

Een aantal jaren geleden was er in Nederland een soort hiaat in leeftijd tussen vrouwen die betrokken waren en de jongeren. We zijn eerst begonnen met elkaar te praten en vervolgens jonge vrouwen in een interim-bestuur te laten zien wat ze wilden en konden. Dit jonge bestuur heeft samen met oudere leden vorm gegeven aan een omslag.

Als jongere kreeg je niet bepaalde taken, omdat je jong was, maar je werd uitgekozen omdat je bepaalde capaciteiten had. Van hieruit ontstonden hele leuke dingen.

W: De vrouwenagenda staat voorop. In een gemengde groep zie je toch vaak een verschuiving, waardoor de vrouwenagenda op de achtergrond raakt. (Er zijn in Nederland trouwens ook af en toe mannelijke vrijwilligers en er zijn ook projecten met een gemengde groep.)

C: Is in Nederland vertaald als 'ontstaan uit een christelijke basis, en open voor andere religies'. We hebben het ook over geloof en spiritualiteit, maar je hoeft niet perse christelijk te zijn. De vorige voorzitter was bijvoorbeeld een moslima. Het ouderwetse zieltjes winnen zit er niet in, maar vanuit de christelijke oorsprong is er is wel een link met christelijke organisaties. Wereldwijd zie je dat de C wel belangrijk is omdat christenen daar vaak in de minderheid zijn en dus meer aan die C hechten.

Wat doen jullie zoal?

In Nederland hebben we ons bijvoorbeeld bezig gehouden met VN resolutie 1325. Het gaat ons vooral om de eigen rol als vrouw in het eigen gezin en in de eigen omgeving.

Geweldloos communiceren – hoe doe je dat eigenlijk? Hoe accepteer je jezelf hoe je bent, hoe houd je alle ballen in de lucht? Het is niet altijd makkelijk om met alle idealen van vandaag te leven.

We zijn gericht op vrouwen hier, maar met een internationale link vanuit solidariteit.

Plant een olijfboom

Een ander voorbeeld is de olijfbomenactie in Palestina. Deze is gestart door de YMCA (Young Men's Christian Association) en YWCA (Young Women's Christian Association) daar ter plaatse en vanuit hier verder uitgewerkt, in samen-

werking met ICCO, Cordaid en IKV/Pax Christi. Doel van deze actie is bewustwording in Nederland over wat in Palestina eigenlijk gaande is. Voor wie gelden de mensenrechten?. De herplanting van olijfbomen is eigenlijk een symbool: 'houd de hoop levend'. Maar ook een boodschap aan de politiek: Hoe kijken we vanuit Nederland eigenlijk naar Israël en naar mensenrechten?

We richten ons op solidariteit met de Palestijnse bevolking en op beeldvorming in Nederland. Van oudsher wonen daar drie groepen: joden, christenen, moslims. Wij kijken altijd vanuit mensenrechten: wat daar gebeurt, dat kan niet. Zo mogen

er geen olijfbomen worden ingevoerd naar Gaza, die staan namelijk op de lijst van gevaarlijke goederen. Begrijp jij dit? Daar vragen we aandacht voor.

We zijn niet tegen Joden of voor Palestijnen, maar voor mensenrechten. Het kan me niet schelen, wie ze overtreedt. De muur is door het internationaal recht afgekeurd, we zijn dus tegen de muur.

Het is een moeilijk conflict, dat ook gevoelig ligt in Nederland. Daarom komen wij altijd terug op mensenrechten. Het is een ingewikkeld probleem en er is veel angst, daar moet aandacht voor zijn. Wij kunnen niet de oplossing bieden als YWCA, die moet uit de regio zelf komen. Maar het is wel belangrijk om solidair te zijn. Uitstralen dat er hoop is. Dat is wat wij doen.

Hoe zijn jullie gekomen bij het hoofdthema “vrouwen en leiderschap”?

Dat is eigenlijk de essentie van het hele werk. Onze focus ligt op de vrouwen in de samenleving. Hoe kunnen vrouwen volwaardig participeren in de maatschappij, met aandacht voor vrede, gerechtigheid, het milieu? Heb je genoeg ervaring op kunnen doen om op een bepaald niveau te functioneren? Werken bij de YWCA kan een mooie opstap zijn, je kunt uitproberen, of het iets voor je is.

Waar ligt je hart?

Ik zelf heb ook het vertrouwen gekregen van de leden, om op mijn 25e de hele omslag te maken naar een nieuwe manier van werken. Door dit vertrouwen en de ondersteuning hebben we heel veel kunnen doen, ondanks dat de subsidie ingetrokken werd.

Ook de *week zonder geweld* is opgezet om een platform te creëren, en zo meer

aandacht te krijgen voor het thema tijdens één week. De politie van Utrecht heeft bijvoorbeeld die week aangegrepen om aandacht te geven aan huiselijk geweld. Het was best lastig, om dat ineens met alleen maar vrijwilligers te doen, nadat de subsidie was weggefallen. Maar inmiddels is huiselijk geweld een thema geworden. Verschillende groepen of instanties sluiten hierop aan met activiteiten. Zo doet iedereen iets aan een thema.

Hoe ben jezelf terechtgekomen bij YWCA?

Mijn oma is indertijd al actief geweest voor de YWCA en mijn moeder ook. Ik weet eigenlijk niet anders dan dat de YWCA bestaat. Mijn oudste zus en ik deden al op vrij jonge leeftijd mee. Het grappige is dat ook mijn jongste zusjes, die eerst daar niet voor gekozen hadden, nu op basis van hun ervaringen er wel bij betrokken zijn geraakt. We hebben van huis uit altijd veel meegekregen over deze thema's, er waren altijd mensen vanuit de hele wereld bij ons thuis. De drijfveer voor mij is, dat ik ongelooflijk veel kan en mag leren binnen de organisatie en op mijn eigen manier ook veel kan geven door te zijn wie ik ben. Ik vind dat mensen de mogelijkheid moeten hebben, om zich te ontplooien. Het is fijn als dat in een 'gezellig netwerk' kan. Dat kon voor mij hier, op vrij jonge leeftijd, samen met iemand die zo mijn oma zou kunnen zijn. Door samen te praten is er een heel leuke uitwisseling tussen ons. Het is ook gewoon gezellig, een vertrouwde en veilige omgeving waar je op een open manier hoort over ervaringen van anderen.

Het bestuurswerk is echt alleen vrijwilli-

gerswerk, niemand krijgt ervoor betaald. Een keer per jaar ga ik naar Genève om te vergaderen, de rest gaat via de mail of telefoon. Dit is mijn keuze. Voor mijn functie bij Haëlla stichting als directeur ben ik uitzonderlijk jong. Zonder de ervaring bij YWCA had ik deze positie nooit gekregen.

Ik heb zelf de kansen gegrepen bij de YWCA en kreeg ook het vertrouwen. Het moet wel uit jezelf komen, je kunt niet kiezen uit een draaiboek dat klaarligt. Als je wilt kun je heel veel doen binnen zo'n organisatie, maar het ligt wel aan jezelf. Het leuke is dat er ook de ruimte is om iets een poosje te doen. Oudere vrijwilligers laten de ruimte om het anders te doen of nemen juist een coachende rol op zich. Zo hebben we bijvoorbeeld eens spontaan besloten om een Europees seminar te organiseren over vrouwenhandel. Dat was een hele klus, maar wel een mooie ervaring.

Zie je mogelijkheden om iets met Vrouwen voor Vrede samen te doen?

Ik zie altijd mogelijkheden. Participatie in de dingen die we doen, elkaar beter op de hoogte houden van activiteiten. Kennis verspreiden. Ik kan me ook voorstellen dat we op een bepaald gebied een soort klik hebben, waardoor we bij elkaar kunnen aanhaken. Ik vindt het leuk dat iedere groep bezig is met de eigen dingen met daarnaast de meerwaarde van iets samen doen, en dan niet met de intentie van lid worden, zoals dat vroeger wel eens was. Wat houdt jullie bezig?

Wat kunnen we samen doen? Milieu zou kunnen, ook met het oog op vrouwen en mensenrechten. Hoe zitten mensenrechten verweven in het milieu, wat kun je

zelf in je eigen omgeving doen? Of gebruik maken van elkaars netwerk. Het is mooi om te zien, hoe mensen op hun manier goed bezig zijn.

Wat is bij jullie handig gebleken voor het verjongen van de organisatie?

Dit zijn een aantal punten:

- 1 Je begint met een keuze te maken voor je bestaansrecht van je organisatie.
- 2 Staan we open voor het doorgeven van het stokje? Er is een tijd van komen en van gaan.
- 3 Straal vertrouwen uit dat de ander het op een andere manier ook goed kan doen
- 4 Sta elkaar toe om fouten te maken, daar leer je van
- 5 Zorg voor een geleidelijke verjonging van het bestuur: als iemand van 62 weggaat, zet er dan liever iemand van 50 dan van 29 neer. Anders wordt de stap erg groot
- 6 Verwacht niet levenslange binding van mensen, maar zorg voor dynamiek door mensen binnen te halen vanwege hun capaciteit op een gebied, vanwege een thema, voor een beperkte periode
- 7 Wees duurzaam, dus denk ook aan de toekomst van de organisatie, als het nog goed gaat.
- 8 Geef kennis door, we zijn nu bijvoorbeeld aan het denken over een 'spoedcursus vrouwenrechten' voor onze jonge vrouwen, die daar niet zoveel van af weten.

Er zou nog veel meer gezegd kunnen worden. Maar ook op de website vind je veel informatie. <http://www.ywca.nl> en www.worldlywca.org

Sigrid Hutter